

Tynset

TEMA:

Ung i Tynset

Informasjonsmagasin
fra Tynset kommune

Hybelvenninner

Vi vet at vi bare kan ringe hjem hvis vi kommer i knipa! Men det har vi ikke gjort. Det å flytte på hybel betyr at man må ta ansvar for eget liv!

Det er de skjønt enige om, Anette Bolstad og Katrine Halvorsen fra Rendalen. De er også skjønt enige om at det kreves struktur, ikke minst på økonomi. De to rendalssjentene er blant de drøye 90 elevene som bor på hybel på Tynset.

Anette går første året må musikklinja på Holmen videregående skole, Katrine går andre året på allmennfag. De deler leilighet og utgifter og trives godt med det. Det første året på videregående bodde Katrine hjemme Rendalen og kjørte buss til Tynset hver dag.

– Nesten to timer daglig i buss ble jeg lei av. Dagene ble korte og jeg måtte så tidlig opp! Da Anette også begynte her på Tynset bestemte vi oss for å leie noe sammen. De deler en kjellerleilighet med felles kjøkken, stue og bad.

Litt rart er det å flytte hjemmefra. Hver helg reiser de hjem til Rendalen, og ofte en gang ellers i uka.

– For å vaske klær?

Det nikkes i kor. – Vi må jo ha rene klær, konstaterer Anette med et smil.

– Hva er det beste ved å flytte på hybel og klare seg på egenhånd?

– At man føler seg eldre. Å kunne ta egne avgjørelser, og slippe og krangle om fjernkontrollen, oppsummerer Anette.

Katrine hadde ikke valgt hybeltilværelsen uten å kunne dele den med noen. Hun er redd det hadde blitt ensomt og asosialt.

Begge kjenner noen som har hybel men som nesten ikke bruker den. Både på grunn av ensomhetsfølelsen og at de ikke gidder å lage mat!

Selv er de litt stolte over å kunne vise et matskap som ikke bugner av Toroposer! De er bevisste på å lage variert og billig mat, og å få i seg grønnsaker. Men det innrømmes at det blir en del halvfabrikata. Lekser tar to til tre timer av kvelden så det bli ikke så mye tid til eksklusiv matlaging! Derfor vanker det også en og annen Grandiosa! Struktur er innført forhold til innkjøp og rengjøring. Hver mandag handles det inn for hele uka. Torsdag er det rydding og vasking.

– Noen vaner har vi med oss hjemmefra, understreker hybelkamaratene..

Å innrette seg som hybelboer på Tynset er både spennende og utfordrende. Økonomisk har man en pott som man skal holde hver måned. Husleie tar en god del av denne.

– Å flytte hjemmefra betyr at man skal ta ansvar for eget liv. Det er selvsagt en trygghet og vite at i kan få og får litt hjelp hjemmefra hvis det skulle knipe, men vi vil klare oss selv, presiserer Anette og Kamilla.

– Hvordan er miljøet og det sosiale livet som hybelungdom på Tynset?

Anette innrømmer at hun som rendøl ennå føler seg litt utenfor. Stedets ungdom kan være litt vanskelig å bli kjent med. Tynsetingene har liksom sine.

– Hovedtrekket er at tynsetinger omgås tynsetinger, mens vi som kommer fra kommunene rundt finner hverandre, konkluderer Katrine. Litt paradoksalt er det at vi dro mer inn til sentrum på Tynset fra Rendalen enn når de bor et par kilometer unna. Bussen til Tynset, og ”hjem for en femtilapp”- ordningen hjem.

– Vi hadde kanskje vært mer ute på livet dersom vi bodde nærmere sentrum, men da hadde det kanskje blitt mindre lekser, og det er jo ikke bra. Vi vet om folk som starter helga på torsdag og skeier litt ut. Noen ramler litt utafør når de får frie tøyler.

Anette etterlyser mer informasjon fra skole og kommune til hybelboere. Opprettelse av et hybelteam som kommune har på beddingen, mener hun er kjempebra. Anette anmoder kommunen om å bruke internett i større grad for å få ut informasjon til ungdom.

– Vi får opp en startside på PCen vår på skola. Bruk denne til å legge ut informasjon, oppfordrer hun. Det er mer effektivt enn plakater på ei oppslagstavle!

Informasjonsmagasin Tynset kommune
Nr. 3/2009, 3. årgang

Utgiver
Tynset kommune, 2500 Tynset

Redaksjonen
Jon Ola Kroken (*rådmann og ansvarlig redaktør*)
Kari Skjulhaug (*leder servicetorget*)
Beate Hjertager (*kultursjef*)
Astrid Alice Haug (*arealplanlegger*)
Per John Valle (*teknisk sjef*)
Jan Inge Grøndalen (*utdanningsjef*)
Anne Bruaset (*helsesekretær*)
Petter Hermansen (*leder for plan, bygg og geodata*)
Ingrid Eide (*fotograf og journalist*)

Kontakt
Telefon: 62 48 50 00
Epost: postmottak@tynset.kommune.no

Grafisk utforming
Thorbjørn Liell
© 2009 Eireway Ltd
www.eireway.ltd.uk

Foto 1. omslagside: "Skategutter"
F.v. Patrick Piscot (16), Marius Helander Røset (15)
og Jostein Helsingeng (15)
© 2009 Ingrid Eide

Opplag
3.300

Trykk: GRØSET™
Denne trykksak er produsert etter miljøstandardene ISO 14001, EMAS og Svanemerket.
Produksjonen er klimanøytral, CO₂-utslippet er kompensert.

Annonsering i informasjonsmagasinet

Organisasjoner og næringsliv kan annonsere i våre spalter. Ta kontakt for ytterligere informasjon og bistand med utforming av annonsemateriell.

Annonsepriser

Størrelse	Pris eks. mva.	Pris inkl. mva.
1/1-side	3.400,00	4.250,00
1/2-side	1.800,00	2.250,00
1/4-side	950,00	1.187,50
1/8-side	500,00	625,00

Det gis rabatt på flere innrykk. Ta kontakt for avtalepris.
Pris på andre formater og størrelser gis på forespørsel.

Frist for innlevering av annonser til nr 4/2009

Mandag 16. november 2009.

Annonsekontakt

Eireway Ltd, Tolga Handelssenter, 2540 Tolga

Ansvarlig: Thorbjørn Liell
Telefon: 62 11 71 99
Epost: info@eireway.no

Leserhjørnet

Vi ønsker en god dialog med alle våre innbyggere. Leserhjørnet er plassen for ros, ris og spørsmål til kommunen. Neste frist for innsending er som annonsefristen oppgitt ovenfor.

Send e-post til postmottak@tynset.kommune.no eller brev til Tynset Kommune, Servicetorget, 2500 Tynset. Merk gjerne brevet eller eposten med "Leserhjørnet."

Rent papir

Aviser, ukeblader og reklame legger du i den hvite papirsekken fra FIAS.

Spar skogen
– lever papir til gjenvinning!

Tlf.: 62 49 48 00 • www.fias.no

Din lokale kiropraktor

Iver Løchen

Autorisert medlem av Norsk Kiropraktorforening

Behandling av muskel- og skjelettlidelser

Belastningslidelser - Akutte tilstander - Idrettsskader
Vi utfører trykkbølgebehandling

For informasjon, timebestilling og akutthjelp

911 10 801

Vi holder til i 2. etasje i Trontorget

Rådmannens side

Statlig kontroll og byråkratisering

I de senere årene har kommunene blitt underlagt et stadig mer omfattende kontrollregime fra statens side.

På flere og flere tjenesteområder er det innført tilsynsordninger som i mindre grad innebærer rådgivning og veiledning, men som mer er blitt en sjekk på om vi etter statens mening gjør jobben vår. Dette er i og for seg ikke en kontroll av om de tjenestene vi leverer er gode, men om vi har "tilstrekkelig" dokumentasjon av rutiner og prosedyrer og at "systemene" våre er i orden og i samsvar med statlig fastsatte krav.

Sjøløst har dette en positiv side i at "avvik" som avdekkes kan bidra til at vi gir bedre tjenester. Men det er definitivt negativt at hele dette regimet binder opp ressurser som kunne vært brukt til produksjon av tjenester: det skrives rutiner, det sendes massivt med dokumentasjon til tilsynsmyndighet, det avholdes lange og mange møter med et stort antall personer osv.

I en del tilfeller skjer det også at det skapes mye støy når "avvik" slås opp i pressen. Dette kan være støy som bidrar til dårlig omdømme, - ikke nødvendigvis fordi brukere

er misfornøyde eller at tjenesten som gis den enkelte er dårlig, men ganske enkelt fordi krav til dokumentasjon ikke er oppfylt.

Et annet område er som preget av mer omfattende regulering er innkjøps- og anskaffelsesområdet. For en stor del av anskaffelsene til en kommune vi det være krav om anbudskonkurranse etter nokså omfattende regler. Dette krever stor ressursinnsats i utarbeidelse av kravspesifikasjoner og anbudsgrunnlag. Formålet er sjøløst at aktuelle tilbydere skal stilles likt og at konkurranse skal gi gevinster i form av lavere pris. Ofte er konkurransen manglende. Dessuten regner en sjelden inn kostnadene forbundet med å planlegge og gjennomføre anbudsrunder.

I sum innebærer det en ganske massiv byråkratisering. I tillegg krever noe av dette også spesialisert kompetanse. Arbeidsplasser? Ja, men ikke en kompetanse som retter seg mot kommunenes kjernevirksomhet.

Foto : Ingrid Eide

Særlig når det gjelder kontroll og tilsyn, kan en spørre seg om ikke det regimet som er innført fjerner fokuset fra der det bør ligge: Fra de behov som brukerne har og over til en oppdatert systemer, papirarbeid, forsøk på unngå avvik og eventuelle avisoppslag.

Da kan en også spørre: Hvor ligger lojaliteten vår? Hos brukerne eller hos statsbyråkratiet? På mange måter kan en også ta dette som en indikasjon på statens manglende tillit til kommunene. Dette igjen undergraver innholdet i lokaldemokratiet.

God høst!

*Med hilsen
Jon Ola Kroken*

Politiske møter i oktober, november og desember 2009

08. oktober	09:00	Formannskapet
22. oktober	09:00	Formannskapet
27. oktober	18:00	Kommunestyret
3. november	09:00	Budsjettkonferanse
5. november	09:00	Formannskapet
19. november	09:00	Formannskapet
24. november	18:00	Kommunestyret
3. desember	09:00	Formannskapet (Budsjettmøte)

Se ajourført kalender på
www.tynset.kommune.no

Morten Siksjo Nordvik (t.v.) og Petter Vangen Lunås
spiller gitar ved kulturskolen. Her sammen med gitarlærer
Arild Nygård.

Musikkbinge for alle penga

Snart vil band og musikk-interessert ungdom i Tynset få egen hvit ”øvingscontainer”

Tekst og foto: Ingrid Eide

For det er det den ser ut som, en container, den nye musikkbingen som snart vil komme på plass utenfor kulturskolen.

Et eget øvingslokale har lenge vært savnet av musikkinteressert ungdom på Tynset. Nå blir det realisert. I tillegg har kulturskolen hatt for få øvingsrom til sine nær 300 elever. Musikkbingen blir både undervisningsrom for kulturskolen og øvingslokale for unge band.

Morten Siksjo Nordvik (11) og Petter Vangen Lunås (10) synes det høres kjempespennende ut med eget øvingslokale. De begynte å spille gitar for et år siden og nå har de også begynt med elektrisk gitar. De

gleder seg til, musikkbingen kommer på plass og plass og vil helt sikkert bli bruker av denne.

– Er det mulig å øve hver dag, vil Petter vite.

– Det er viktig at ungdom på Tynset får et øvingslokale, ikke minst for rekrutteringen av band, sier Arild Nygård, musiker og lærer ved kulturskolen. I hans yngre dager var det 10 band på det meste på Tynset.

Han drar sammenligningen til idretten også inn i organiseringen av musikkbingen.

– Det er viktig med en ”oppmann”. En ansvarlig voksenperson som er både tilrettelegger og inspirator for unge musikere

Musikkutstyrsordningen mottar 10 mill

kroner i øremerkede midler til dette i 2009 fra Kultur- og Kirke departementet. Alt i alt skal inntil 100 musikkbinge utplasseres rundt omkring i Norge i løpet av 2009. Løsningen er enkel og settes opp av to mann på to timer. Man kobler bare til strøm, telefon og internett og lokale er klart til bruk.

Kommunen avsatte 100.000 kroner til lydisolering av Rambu på budsjettet for 2008. Midlene omdisponeres for finansiering av musikkbingen. Kostnader ut over dette 97.000 kroner dekkes av ubrukte lånemidler fra ombygging av Rådhuset.

Hva skjer med fritidsklubben i Rambu?

Et fremtidig løp er i støpeskjeen: Rambu Outdoor

Tekst og foto: Ingrid Eide

Rambu Outdoor er en videreføring av Fritidsklubben Rambu. Kommunen inviterer ungdom til å bidra i utformingen av aktiviteter.

Outdoor-prinsippet er basert på friluft og felleskap, opplyser Stein Kaasin, barnetalsperson i Tynset kommune og prosjektleder for Rambu Outdoor.

– Vi legger ikke opp til at man skal bli glad i naturen ved å gå på kilometervis i marka. En trenger ikke gå lenger enn bak huset for å lære å tenne bål, lage mat på bål og kose seg med det. Hva er en naturopplevelse? Det er mye man kan lære under dette prinsippet. Men ungdommen må sjøl ville! Vi er fleksible og legger lista der hvor de sjøl vil, sier Kaasin.

Grunnen til at det nå er fokus på skating skyldes at ungdommene har tatt initiativ til å tilrettelegge for et godt skatemiljø i Tynset sentrum. Dette er en uorganisert aktivitet kommunen ønsker å støtte opp om.

– Tynset er god på organiserte ungdomsaktiviteter. På uorganisert aktivitet kan vi bli bedre, mener Kaasin. Vi ønsker at fritidsklubben skal være et sted for alle med mange ulike aktiviteter i et konkurransefritt miljø.

Skaterne har både kortsiktige planer og mer langsiktige drømmer. På kort sikt ønskes en asfaltert plass hvor de kan være i fred og ingen behøver å være sinte på dem. Der vil de plassere to halfpipe og to stykker funbox de har fått laget. Et mer langsiktig mål er en sentrumsnær betongplass med multifunksjoner som skating, tricksykling og lekeplass. Jernbaneparken er stor nok, men også området mellom det som skal bli helsearkiv (essotomta) og rådhuset er velegnet.

– Saken må imidlertid opp til politisk behandling før planene kan i verksettes, konkluderer Kaasin.

Patrick Piscot i svevet. Skategruppa ønsker seg en sentrumsnær asfaltert plass hvor de kan trene og boltre seg.

Fakta om musikkbingen

Musikkbingene produseres av Nordic Shelter AS i Fredrikstad og er bygget etter samme idé som ballbingene. To sammenkoblede stålcontainere gir til sammen 25 kvadratmeter komplett øvingslokale. Her er gode akustiske forhold og 50 dB støydemping. Det er innredet en egen gang som kan brukes til både kontrollrom, garderobe eller lager. I denne innbruddsikre containeren slipper man å fryse på beina under øving da den leveres med varmekabler!

Foto: Nordic Shelter AS

SLT OBS KTP

- hva er det ?

En kort orientering om forkortelser

Tekst: Ingrid Eide

Kommuner arbeider med tiltak for barn og unge på flere områder. Ofte med mye overlapping og dobbeltarbeid, fordi det er mange aktører på denne arenaen.

Derfor har det vært nødvendig å samordne innsatsen og jobbe mot felles mål innad i Tynset kommune.

En samordningsmodell som danskene startet med allerede på 70-tallet, hvor både skole sosialetat og politi arbeidet sammen, ble startet opp på Tynset i 2005. Dette har fått navnet SLT-prosjektet, en forkortelse for *samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak*. SLT er en paraplymodell for å samordne innsatsen som gjøres i kommunen, og for å legge felles strategi for et bedre helhetlig miljø for barn, unge og deres familier. SLT-modellen har som utgangspunkt at kriminaliteten kan forebygges og bekjempes.

Prosjektet ledes av en SLT-koordinator. Ingeborg Heggem som er fagleder i psykiatritjenesten, innehar denne stillingen i Tynset og har det overordnede ansvaret for å være pådriver i alle ledd. Både kommunens ordfører og rådmann samt politiets ledelse er med i styringsgruppa som møtes fire ganger i året.

OBS-Teamet

Tilknyttet det koordinerende SLT finner vi OBS-teamet i kommunen. Dette er det viktigste forum i SLT-prosjektet som jobber med å effektivere og igangsette fattede vedtak. Teamet består av faginstanser og personer som arbeider direkte mot barn og unge.

OBS-teamet har møte en gang i måneden. Her drøftes hva som har rørt seg i kommunen den siste måneden, saker løftes frem og rapporteres tilbake til SLT. Informasjonsflyt mellom etatene er viktig. Dette krever åpenhet innen de grenser som bestemmelser om taushetsplikt setter.

Nytt treårig prosjekt

Nylig har Tynset kommune opprettet en stilling som KTP - *koordinerende tillitsperson*. Dette er en stilling som er rettet mot rusmiddelbrukere over 18 år. Ida Synnøve Stillerud er koordinerende tillitsperson som i all hovedsak skal operere ute hos brukeren. KTP er et bindeledd til ulike tiltak, NAV, skoler, fengsler, institusjoner og øvrig hjelpeapparat i kommunen. Med denne stillingen styrkes også ettervernet etter institusjons- og fengselsopphold for de som skal tilpasse seg en ny hverdag. Denne tillitspersonen skal også se til at brukeren får opprettet en individuell plan. Man trenger ingen henvisning for å få oppfølging av KTP. Det er bare å ta kontakt med kommunen ved behov.

DE UNGES RÅD på banen igjen

Etter å ha ligget nede fra 2007 skal "De unges råd" igjen være oppegående i løpet av oktober.

To nye representanter er valgt av elevrådene fra hver av skolene i Tynset, inkludert Nord-Østerdal videregående skole.

Beklageligvis har det ikke vært foretatt valg til "De unges råd" siden 2006. Etter 2007 har heller ikke rådet vært i funksjon. Den viktigste grunnen til dette er en ikke fungerende sekretærordning.

Vedtektene for "De unges råd" i Tynset som ble vedtatt i kommunestyret i 2002, sier at formålet med rådet er at barn og ungdom i Tynset skal gis mulighet til medbestemmelse og påvirkning i kommunale saker. Det skal også bidra å "øke de unges samfunnsengasjement og gi dem demokratisk trening".

Rådet skal være et rådgivende organ for Tynset kommune. Leder og nestleder skal kunne møte i kommunestyret og andre politiske organ med talerett i saker rådet mener er av betydning for barn og unge. Kommunestyret kan også bestemme at rådet skal være direkte representert i bestemte saker.

Medlemmer og varamedlemmer skal være i alderen 12 til 20 år.

De siste større sakene som rådet har vært engasjert i, er arbeidet med sentrumsplanen i Tynset.

For øvrig har det fungerende styret, det vil si det sist valgte styret, har i løpet av sist sommer uttalt seg om mulig forsøk med stemmerett for 16- og 17-åringer ved kommende kommunevalg. Gjennomføring av fremtidsverksted når rådet er fullt oppegående igjen, er også diskutert.

Jon Ola Kroken
Rådmann

Regionalt russamarbeid

Ni kommuner i Østerdalen var tidlig ute med interkommunalt russamarbeid som vekker nasjonal oppsikt.

Tekst og foto: Ingrid Eide

– Vi får mye oppmerksomhet rundt om i landet, og flere ønsker å bruke vår samarbeidsmodell opplyser Torill Urset Erlimo, leder i Team Nord.

– En felles ruspolitisk handlingsplan skal se bredt og tenke muligheter for samhandling og samarbeid over etat- og kommunegrenser, og på mange områder har vi lykket med det. En utfordring er å fremme det ruspolitiske arbeidet og forankre dette bedre i det politiske miljø, poengterer Urset. Den alkoholpolitiske debatten har tidligere dreid seg mye om skjenkebevilgninger og åpningstider. De største utfordringene regionen ligger på andre områder enn det.

Rusmisbruket er i følge undersøkelser økende, her i regionen som ellers i landet. Ingen ting tyder imidlertid på at regionen skiller seg ut fra landet for øvrig. Det kommer det fram av den interkommunale rusmiddelpolitiske handlingsplanen. Behovet for samarbeid mellom kommunene er nødvendig da ungdom i stor utstrekning ferdes over kommunegrensene til skole og festing. Et eget OBS-team er opprettet for å fordele og koordinere ressurser og ansvar til beste for ungdommen.

Fremtidig satsingsområder

Kompetanseheving innen det rusmiddelpolitiske arbeidet er høyt prioritert i dette samarbeidet.

– Det er tydelig både stort behov og stor interesse i regionen for å heve kompetansen for de som jobber med rusproblematikk, fastslår Urset Erlimo. Spesielt nevnes kurs og kompetanseheving for butikker, skjenkesteder og private festarrangører, såkalt ansvarlig vertskap. Mellom 70-100 personer har deltatt på kurs. Andre steder er deltagelsen vesentlig lavere.

Foruten kompetanseheving blant festarrangører og næringsliv anbefaler Østnorsk Kompetansesenter et nettbasert forebyggende

F.v. Torill Urset Erlimo, leder i Team Nord i det interkommunale russamarbeidet, koordinerende tillitsperson Ida S. Stillerud og Ingeborg Heggem, fagleder i psykiatritjenesten og SLT-koordinator.

og program i skolen, Unge og Rus. Dette er et holdningsskapende program hvor både elever og foresatte deltar. Ny forskning viser at tenåringer har svært mangelfulle kunnskaper om alkohol- og narkotikaproblemer. Et eget program ÖPP (Örebro preventionsprogram) rettes spesielt mot foresatte ved åttende trinn som gjennom forskningsbasert kunnskap skal bli mer bevisstgjort som rollemodeller. Det for å forhindre tidlig alkoholdebut og andre normbrudd. Foreldrene har en viktigere rolle enn ungdommens venner, mener de svenske forskerne bak ÖPP-programmet.

Interkommunale natteravner

– Natteravnprosjektet er også viktig. Her vil vi anmode foreldre til ungdom fra nabokommuner å bli med. Vi har en utfordring når det gjelder arrangementer og festkultur enkelte dager i året, som 17. mai, Tynsetmartnan og Troll dager, mener Urset Erlimo.

For aldersgruppa under 18 år er det lite tilbud. Det skjer en ansamling i sentrum av tilreisende, mindreårig ungdom, ofte med overstadig beruselse som konsekvens for enkelte.

– Kompetanseheving på mange nivåer prioriteres, og ikke minst må ettervernet styrkes. Tynset, Tolga og Os har fått innvilget prosjektmidler fra helsedirektoratet til såkalte koordinerende tillitspersoner. (KTP) Dette er et ledd i den nasjonale opptrappingsplanen

for rusfeltet. Det er ansatt to tillitspersoner for koordinering av psykososialt arbeid for personer med rusrelaterte problemer. En stilling er tilknyttet psykiatrien i Tynset kommune, mens en stilling er fordelt mellom NAV i Tolga og Os. Andre fokusområder fremover vil være å gjøre overganger mellom barnehage og skole, og overgang fra skole til skole så myk som mulig, opplyser Urset Erlimo.

Fakta

Samarbeidende kommuner: Åmot, Rendalen, Stor-Elvdal, Alvdal, Tynset, Tolga, Os, Follidal og Engerdal.

Disse er organisert de tre avdelingene Rusteam Nord (Os/Tolga/Tynset), Rusteam Midt (Rendalen/Alvdal/Follidal) og Rus-team Sør (Engerdal/Stor-Elvdal/Åmot) med et fellesforum som koordinerer disse avdelingene.

Teamene skal blant annet ha særlig fokus på kunnskapsbaserte tiltak, være ressurspersoner og veileder i rusmiddelpolitiske spørsmål, og sørge for kompetanse og kunnskapsflyt i kommunene. Teamene skal sørge for at det arbeides over etats og faggrenser, og at det arbeides effektivt forebyggende overfor barn og unge og deres foresatte.

Østnorsk Kompetansesenter er et nasjonalt ruskompetansesenter.

Hanne Kleven (t.h.) og Heidi Engeskaug deler hybel, og er lei av nudler og pølse. Her får de lære å lage mer spennende mat under kyndig veiledning av Anne Liv Midtdal.

Matkurs for hybelboere

Når man skal friste hybeltilværelsen som videregående skoleelev er det mange områder av hverdagen man må ta nye grep om

Tekst og foto: Ingrid Eide

Ikke minst gjelder dette mat og helse. For mange har høy innkjøpsgrad av Toro og Grandiosa! Frivilligsentralen arrangerer nå matkurs for hybelboere.

Anne Liv Midtdal, pensjonert lærer i mat og Helsefaget gjennom 38 år, skal få hybelboerne til å spise både sunt og billig. Samtidig skal maten være rask å lage. – Det er mye spennende og sunn halvfabrikata mat og kjøpe, men pass på å få i dere frukt og grønnsaker, råder Midtdal!

Hanne Kleven fra Kvikne og Heidi Engeskaug fra Kvikne er grundig lei nudler og pølse! Nå vil de ha mer variert kost og har meldt seg på kurs for å lære. Det var også flere jenter som ikke kom den første kvelden,

men guttene glimret helt med sitt fravær. – Det er fordi de ikke bryr seg om hva de putter i munnen, mener Heidi. Hanne tror at matlagingskurs i guttemiljøet er ukult. Hvis én mener det er teit, synes alle det.

Anne Liv Midtdal mener det ikke stemmer med erfaringer hun har fra ungdomskolen. Her er guttene like interessert som jentene!

Kurset på Frivilligsentralen er gratis og går over seks kvelder. Vi kjører i gang et til på nyåret hvis det er inter esse, og vi anmoder hybelboer på Tynset å melde seg på. Enten direkte til Frivilligsentralen eller til Helsesøster. En spesiell anmodning går til hybelboende gutter, poengterer Gudrun Bakken, leder i Frivilligsentralen.

Hybelteam på Tynset

Drøye 90 ungdommer ved den videregående skolen på Tynset bor i dag på hybel. Kommunen planlegger å opprette et hybelteam for å kunne følge opp hybelboerne på ulikt vis. Hybelteamet skal i tillegg til heimen og skolen gi et tilbud om samtaler, besøk, praktisk og økonomisk veiledning.

Teamet skal bestå av voksne som ønsker å være døråpnere når det gjelder fritidsaktiviteter og kontakt med det øvrige hjelpeapparatet ved behov for det.

Eksempler på aktiviteter og bistand: Matlagingskurs, leksehjelp, treffsted for hybelboere, utarbeiding av felles hybelkontrakter.

Før jul skal også en noe forsinket brosjyre spesielt rettet mot hybelboerne være ferdig utarbeidet.

Ordførerens side

Foto : Ingrid Eide

De unge gir håp for framtida

Gjennom hele verdenshistorien har det blitt klaget over hvor ille ungdommen er, og vært en utbredt bekymring for den oppvoksende slekt.

Ærverdige Sokrates fra det gamle Hellas ga uttrykk for det samme som mange gjør i dag; hvordan skal dette gå, når de unge oppfører seg slik de gjør.

Som Tynsetordfører vil jeg nå ta på meg det ærefulle oppdraget å avblåse alle tiders dystre spådommer angående ungdommen; det er tvert imot de unge som gir håp for framtida, der de voksne og såkalt ansvarlige mange ganger har sviktet. Det er ikke de unge som har starta kriger med ufattelig mye død og lidelser. Ansvaret for ødeleggelsen av jordkloden og utslippet av klimagasser kan heller ikke tilskrives de unge.

Den urettferdige fordelingen av verdens goder som har ført til at nærmere 1 milliard mennesker i dag rammes av sult, er ikke noe de unge står bak. Lista er uendelig lang i forhold til all urett og urettferdighet som er skapt av voksne folk og styresmakter nasjonalt og internasjonalt opp gjennom tidene. Engasjementet for de store spørsmålene som klima og miljø, rettferdig fordeling, sult og kriger, er som regel stort hos de unge. Det kan også virke som om rettferdighetsansens hos barn er langt sterkere enn hos voksne. En kan undre seg over hvilket forbilde den voksne verden er for den oppvoksende slekt, når merittlista for ugjerninger er som den er.

Sjøl om barne- og ungdomstida er god for de fleste, opplever alle i større eller mindre grad ulike utfordringer i forhold til venner, familie og det å vokse seg inn i samfunnet.

I tillegg til dette står de unge i dag overfor et enormt bombardement fra diverse mediakanaler. Denne informasjonsstrømmen gir oss inn-trykk som påvirker våre verdier og holdninger, og dernest er med på å styre våre handlingsmønstre. Sjøl om de unge tilsynelatende håndterer informasjonsstrømmen godt, vil det å kunne sortere og filtrere det viktige og vesentlige, vekk fra all støy og feilaktige propaganda være en viktig kunnskap. Dette blant anna for å være i stand til å gjennomskue all verdipåvirkning i negativ retning.

I pluralismens navn skal alt være tilgjengelig for alle til enhver tid, og det skilles ikke mellom riktig og galt, samt godt og vondt. Ofte presenteres en overfladisk og generalisert virkelighetsoppfatning, som skaper feilaktige svart-hvitt løsninger på vesentlige spørsmål. Derfor trenger alle å ha et grunnfesta verdigrunnlag i bunn for å kunne bearbeide og sortere all informasjonen en utsettes for.

Det er mange som er viktige for å gi de unge trygghet og gode verdier. Foreldre, familie og venner er de som er nærmest og viktigst

til å gi de unge gode holdninger og en trygg plattform i livet. Videre vil gode barnehager og skoler være viktige arenaer for læring, lek og utvikling av sosiale ferdigheter. Deltagelse på fritidsaktiviteter er også helt klart med på å gi mening i de unges hverdag, og vil være med på å skape holdninger hos dem. I Tynset har vi gode barnehager og skoler på alle nivå, samt et vell av ulike fritidstilbud. Det legges ned et formidabelt arbeid for at de unge skal få oppleve mestring og kjenne glede ved læring og aktivitet.

Grunnleggende er ønsket om at alle skal bli sett og satt pris på. Med andre ord er det vi voksne som har ansvaret for at det skapes gode oppvekstvilkår slik at verdier og holdninger hos de unge setter dem i stand til å fortsette arbeidet med å bevare jordkloden og skape en mer rettferdig verden for alle. Satsing på de unge er en investering for en bedre framtid.

*Vennlig hilsen
Bersvend Salbu*

"Knerten" kommer på Tynset kino!

Fra 28. oktober til 5. november vises filmen "Knerten" på Tynset kino. Filmen er basert på Anne Cath Vestlys barnebokserie om lillebror og Knerten. "Knerten" handler om en trepinne som blir levende. Lillebror har nylig flyttet og har ikke fått nye venner. Han kjeder seg, men plutselig kommer trepinnen Knerten hoppende ned fra et tre! Knerten er god å ha når Lillebror må klare seg selv store deler av dagen mens mor er på jobb. Med Knerten i hånden møter han en ny hverdag fylt av spenning og dramatik.

Regi: Åsleik Engmark.

Skuespillere: Adrian G. Smith, Petrus Christensen, Pernille Sørensen, Jan Gunnar Røise, Amalie Blankholm Heggemsnes, Per Schaanning, Per Jansen.

Lengde: 1 t. 12 min.

Hva skjer i Kulturhuset?

Søndag 4. oktober kl 18.00: "Let it rock"

Riksteatret / Rikskonsertene

En uhøytidelig reise gjennom rockens historie med Frode Alnæs, Paal Flaata, Kim Fairchild, Linda Tørklep og El Cuero

Dagene 6. - 10. oktober: Tynset-mart'n. Revy!

Søndag 25. oktober: "Voluspå" (David Monrad-Johansen)

Konsert med Tynset / Alvdal Blandetkor

Fredag 13. november kl 19.30: "Et dukkehjem"

Av Henrik Ibsen. Riksteatret

Lørdag 14. november: "Rhapsody in blue"

Med Vebjørn Anvik og Linda Øvrebø fra Musikk i Hedmark foran et felleskorps av Alvdal/Tynset janitsjarkorps og Tolga/Os janitsjar

Fredag 20. november kl 18.00: "Jul i Skomakergata"

Oslo barneteater

Lørdag 21. november kl 15.00: Konsert

Med bla Gunn Sørli Gjone med kor og Aage Kvalbein (cello)

Torsdag 26. november kl 18.00: "Linus og sirkusfuglene"

Barneforestilling, Hedmark Teater

Fredag 4. desember kl 18.00: "Askeladden og kongens harer"

Riksteatret.

Lørdag 5. desember: Julekonsert

Nord-Østerdal symfoniorkester

Endringer kan forekomme. Oppdatert informasjon finner du i Kulturhus-folderen og på www.tynset.kommune.no.

Biblioteket tilbyr ny webtjeneste og søker testpersoner. F.v. Biblioteksjef Tone Thorsen Stræte og bibliotekar Ellen Lie. Foto: Ingrid Eide

Bli din egen bibliotekar!

Biblioteket tilbyr ny webtjeneste: Tynset biblioteks websøk

Hva er så Tynset biblioteks websøk?

Dette er et nasjonalt pilotprosjekt hvor Tynset bibliotek deltar som et av tre biblioteker i landet. Websøket er bibliotekets database på Internett. I websøket kan du søke blant bøker, lydbøker, musikk og filmer som biblioteket har i sine samlinger.

Websøket er tilgjengelig 24 timer i døgnet. Du kan gå inn fra enhver datamaskin med internettilkobling og sjekke om Tynset bibliotek har boka du leter etter.

I websøk inngår Meg & Mitt. Ved å ta i bruk Meg & Mitt kan du ha full oversikt over ditt låneforhold hos oss til enhver tid. Du kan blant annet endre personopplysninger, reservere titler, forlenge lånetiden og bestille lån.

Vil du være med i en testgruppe?

For å gjøre tilbudet om døgnåpent bibliotek mer kjent og forbedre det ønsker vi å tilby opplæring i websøk.

Vi ønsker å sette sammen en testgruppe som kan teste vårt opplæringsprogram, komme med tilbakemeldinger på opplegget og bidra til å gjøre det bedre. Vi ønsker oss en bredt sammensatt gruppe, både med tanke på kjønn, alder og erfaring med bruk av bibliotekets websøk.

Interesserte inviteres til to onsdagskveldsmøter i månedsskiftet oktober/november. Kontakt oss på epost (se nedenfor) eller henvend deg i skranken på biblioteket.

Prøv Meg & Mitt uten å være med i testgruppa

For å få tilgang til å logge deg på Meg & Mitt må du ha en pinkode. Har du ikke pinkode til pålogging, ta kontakt med biblioteket. Du kan også registrere deg som ny bruker direkte i websøk. Klikk på Logg inn under Meg & Mitt i venstre kolonne.

Adressen til websøket er <http://asp.bibits.no/tynset.fb>

Åpningstider Tynset Bibliotek

Hovedbiblioteket

Mandag-tirsdag, torsdag-fredag	kl.11:00 – 15:00
Onsdag	kl.11:00 – 19:00
Lørdag	kl.11:00 – 14:00

Telefon: 62 48 52 18 / 62 48 52 19

E-post: postmottak.biblioteket@tynset.kommune.no

Filialen på Kvikne

Tirsdag	kl. 11:00 – 13:00
Onsdag	kl. 16:00 – 19:00

Telefon: 62 48 41 86

BILLETTSALG

Telefon billettbestilling: 62 48 52 03

Åpningstider for billettsalg og reservering:

Mandag-fredag	kl 10.00 – 16.00
Søndager	kl 10.00 – 14.00

Forøvrig er billettsalget åpent 1 time før kino og arrangementer.

Bestill dine billetter på nett!

På www.tynsetkino.no og www.tynset.kommune.no kan du kjøpe billett til kino og arrangementer. Du får muligheten for å skrive ut billetten hjemme på din skriver. Ta den med og vis den fram for strekkodelesing i døra inn til salen.

Ødelagt og utladet?

Alt som går på strøm eller batteri, leverer du gratis til FIAS eller forhandler. Elektrisk utstyr kan inneholde farlige stoffer, og må ikke kastes i restavfallet.

Ta vare på miljøet
– bruk gjenvinningsstasjonen!

FIAS
NYTTIG FOR FOLK OG MILJØ

Tlf.: 62 49 48 00 • www.fias.no

Natteravner søkes!

Frivilligsentralene i regionen har inngått et samarbeid for å skaffe folk til Natteravnprosjektet på Tynset. På Tynset samles ungdom fra hele regionen, og foreldre i andre kommuner får muligheten til å følge med på hva som skjer der hvor ungene deres er.

– Mange foreldre har nok gjort sine oppdagelser, og det har vært en meget positiv erfaring at voksne også fra andre kommuner, har blitt med som Natteravner, opplyser leder i Frivilligsentralen Gudrun Bakken.

Alle samles ved Frivilligsentralen før de går ut i puljer på to og tre. Politiet deltar for å gi informasjon. 20-25 personer deltar som Natteravner på hvert arrangement, og det er først og fremst under større arrangementer som Tynsetmartnan og i maihelgene at Natteravnene er ute.

Det er behov for nye Natteravner og Bakken anmoder folk om å melde sin interesse. En behøver slett ikke å ha unger sjøl i den aktuelle alderen for å bli med.

– Mange som har vært faste "ravner" over lengre tid, synes det er både positivt og morsomt å være der hvor ungdom samles!

Krisesenteret for Nord-Østerdal

Krisesenteret for Nord-Østerdal holder til på Tynset og er i første rekke et tilbud til innbyggerne i kommunene Os, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Rendalen og Stor-Elvdal. Senteret tar også imot brukere fra andre kommuner.

Telefonkontakt : 62 48 07 32

Telefonen er betjent hele døgnet for den som trenger noen å snakke med. Henvendelser kan godt være anonyme. Hvis ikke senteret kan gi nødvendig hjelp, kan senteret henvise til andre hjelpeinstanser.

Spredning av husdyrgjødsel

I henhold til husdyrgjødselsforskriften er det ikke tillatt å spre husdyrgjødsel etter 1. november. Det er ikke tillatt å spre husdyrgjødsel på snødekket eller frosset mark.

Gjødsla skal moldes ned snarest, og seinest innen 18 timer. Dette for å ta vare på lettloelig nitrogen som ellers forsvinner opp i lufta og bidrar til opphopning av klimagasser.

Unngå både gjødsling og sprøyting i randsoner mot vassdrag.

Rundballer

Unngå plassering av rundballene langs bekker og elver

Avrenning fører til økt næringstilgang i bekkene som resulterer i algeoppblomstring og gjengroing. De står også i fare for å bli med i vårflommen!

Unngå plassering langs veier og jernbane

Mange elgpåkjørsler skyldes trekk til og fra rundballer langs vei og jernbane.

Foto: Ingrid Eide

Kommunen informerer

LANDBRUK og MILJØ

Enhet Landbruk og miljø har siden landbruks- og miljøforvaltningen i Alvdal og Tynset ble etablert i en felles enhet, gitt ut vårt eget infoblad, LANDBRUK og MILJØ. Bladet har vært produsert ca. 3 ganger i året og er sendt ut som uadressert B-post til alle som Posten har definert som "Gardbrukere" i Alvdal og Tynset.

Posten har nå ikke lenger dette tilbudet. Skulle vi fortsette å gi ut bladet, måtte det enten sendes som uadressert post til alle husstander, eller som adressert post. Begge alternativene blir både dyrt og uhensiktsmessig. Bladet opphører derfor.

Informasjon fra enheten vil heretter skje gjennom Tynset kommunes informasjonsmagasin, "Gulbladet" fra Alvdal kommune, og på begge kommunenes hjemmesider. Ikke minst kommer hjemmesidene til å bli brukt mer aktivt av oss heretter. Informasjon og aktuelle nyheter vil bli lagt ut fortløpende. Vi oppfordrer derfor særlig gardbrukerne til å sjekke kommunens hjemmeside jevnlig.

Med hilsen fra
avtroppende redaktør for LANDBRUK og MILJØ
Caspar Schärer

Motorferdsel i utmark er forbudt!

Men hva menes egentlig med det?

I lov om motorferdsel i utmark § 2 står denne definisjonen:

"Med motorferdsel menes i denne lov bruk av kjøretøy bil, traktor, motorsykkel, beltebil, snøscooter og båt eller annet flytende eller svevende fartøy drevet med motor, samt landing og start med motordrevet luftfartøy."

"Med utmark menes udyrket mark som etter lov om friluftslivet § 1 a første ledd ikke regnes som innmark eller like med innmark. Setervoll, hustomt, engslått, kulturbeite og skogplantefelt som ligger i utmark, regnes i denne lov like med utmark."

Strøsand til alle som er 70 år og eldre

Før vinteren setter inn for fullt, vil Frivilligsentralen på Tynset også i år komme med ei bøtte strøsand til alle innbyggere som er 70 år og eldre. Problemet er at vi mangler den helt store oversikta!

Kan du være snil å si ifra hvis nettopp du skulle bli "glømt"?

Vi vil da rette opp feilen og komme til deg med en gang.

Vær tidlig ute med byggesøknader

Enhet for plan, byggesak og geodata, som har rollen som bygningsmyndighet for både Tynset og Alvdal kommuner, har årlig ca. 300 byggesaker. Fra midt i mai til midt i juni inneværende år erfarte vi at avdelingen mottok ca. 100 byggesaker.

Da bemanningen er konstant og ikke variabel gjennom året slik som saksmengden, betyr dette at saksbehandlingstiden nødvendigvis må bli noe lenger i "høysesongen" på våren.

Så, dersom du for eksempel har planer om å bygge garasje i sommerferien – husk å være ute med søknaden i god tid!

Helsestasjonen informerer

Torsdager er helsesøstrene opptatt med skolehelsetjeneste på skolene og er derfor ikke tilgjengelig på helsestasjon.

Vi minner om våre øvrige åpningstider kl 09.00-15.00 ukedagene mandag-onsdag og fredag.

INFLUENSAVAKSINERING

– vanlig sesonginfluensa og ny-influensa

Vanlig sesonginfluensa

Personer i risikogruppene får satt forhåndsbestilt vaksine for risikogruppene på legekontoret og helsestasjonen som tidligere. Dersom andre ønsker vaksine (sesonginfluensa), må de ha resept på vaksine fra lege og hente ut vaksinen på apoteket. Det tas forbehold om endringer i rutiner fra Folkehelseinstituttet.

Tidspunkt for vaksinerings vil bli kunngjort i lokalavisene og på kommunens nettside.

Risikogrupper som bør få tilbud om influensavaksine mot vanlig sesonginfluensa omfatter:

- Voksne og barn med alvorlige luftveissykdommer, spesielt de som har nedsatt lungekapasitet
- Voksne og barn med kroniske hjerte/karsykdommer
- Voksne og barn med sykdommer som gir nedsatt immunforsvar
- Voksne og barn med kronisk nyresvikt
- Voksne og barn med diabetes mellitus (både type 1 og type 2)
- Beboere på alders- og sykehjem
- Personer som er 65 år eller eldre

Ny-influensa (svineinfluensa)

Folkehelsa anbefaler at flest mulig lar seg vaksinere mot "ny-influensa" fordi viruset H1N1 er nytt og det er ikke immunitet i befolkningen mot det. Kommunen planlegger vaksinasjonsdager med massevaksinasjon – 2 dager på Tynset og 1 dag på Kvikne og i Tyllaldalen. Skoleelever vil bli gitt tilbud om vaksine på skolen (skjema for godkjenning til vaksinerings vil bli sendt foresatte på forhånd).

Dersom det ikke er tilstrekkelig antall vaksiner til hele befolkningen i første utsendelse av vaksine, blir risikogrupper prioritert.

Pr. dags dato ser det ut til at influensavaksinene både mot ny-influensa og sesonginfluensa kommer om lag samtidig i begynnelsen av november. Vaksinene kan settes samtidig. Vaksine mot ny-influensa gis i to omganger med ca. 3 ukers mellomrom.

Risikogrupper for ny-influensa

- Voksne og barn med kroniske luftveissykdommer (inkludert astma), spesielt personer med nedsatt lungekapasitet
- Voksne og barn med kroniske hjerte/karsykdommer, spesielt personer med alvorlig hjertesvikt, lavt minuttvolum eller pulmonal hypertensjon (høyt trykk i lungekretsløpet)
- Voksne og barn med nedsatt infeksjonsresistens
- Voksne og barn med diabetes mellitus (både type 1 og type 2)
- Gravide
- Voksne og barn med kronisk nyresvikt
- Personer med nedsatt mekanisk ventilasjonskapasitet pga ekstrem overvekt eller kronisk, alvorlig neurologisk sykdom

Personer som er over 65 år (inkludert beboere på alders- og sykehjem) smittes i mindre grad enn yngre personer av den nye influensaen, men hvis de først blir syke er de mer utsatt for komplikasjoner.

TATO – felles skolesamarbeid i tre kommuner

Alvdal, Tynset og Tolga kommuner vil ha et
tettere samarbeid om skole drift

Tekst: Jan Inge Grøndalen, Utdanningsjef i Tynset kommune
Foto: Thorbjørn Liell (arkivfoto)

Nord-Østerdalskommunene har ord på seg for å være gode skolekommuner og for å satse på utdanning. Regionen har over år erfart at sammen får vi til mye god skoleutvikling med begrensede ressurser.

Vi har i snart femten år hatt et forpliktende skolesamarbeid mellom de seks kommunene i Nord-Østerdalen på kompetanse- og skoleutvikling. Tynset har hatt, og har driftsansvaret for dette. Statlige øremerkede midler har til nå vært viktig finansieringskilde for disse fellestiltakene

Alvdal, Tolga og Tynset har tenkt sammen om grunnlaget for en enda mer samordnet og tettere skole drift for de tre kommunene. Det var i forlengelsen av at Tynset vedtok omorganisering i 2007, der kommunen fikk utdanningsjef som er resultatansvarlig for Tynset skolene, at vi begynte å prate sammen om dette. De tre kommuner er alle interessert i å arbeide videre med grunnlaget for et eventuelt utvidet skolesamarbeid.

Stabil og rasjonell drift

Tynset har fem grunnskoler og opplærings-senter for voksne og funksjonshemmede. Alvdal har tre grunnskoler og Tolga har to. Til sammen blir dette elleve enheter med tilsvarende mange skoleledere. Dette kan være en hensiktsmessig størrelse for god, stabil og rasjonell skole drift.

Alvdal tok høsten 2008 initiativ til å drøfte et nærmere skolesamarbeid mellom de to kommunene. Det ble undertegnet avtale for første halvår i 2009. Avtalen er nå forlenget ut året. Det er undertegnet likelydende avtale med Tolga for høsthalvåret 2009.

Alvdal og Tolga bidrar hver med en 10 prosent stillingsressurs til Tynset for at vi skal utføre skolefaglige oppgaver som tilhører

rådmannens ansvar i de to kommunene.

Det dreier seg så langt om noe felles drifting av forvaltningsoppgaver, tettere samarbeid om skoleutvikling og noen felles rektormøter.

Store utfordringer for småkommuner

Hva sier nasjonale myndigheter til interkommunalt samarbeid?

Kommunene får nå tydeligere signaler og krav om at de skal være sterke og kompetente skoleiere med god skolefaglig kompetanse på kommunenivå. Dette er en utfordring for små kommuner. Hvorfor kan ikke gode nabokommuner gjøre dette sammen? Det er relativt korte avstander mellom skolene i Tynset, Alvdal og Tolga; her er det Kvikne som skiller seg ut.

Opplæringsloven § 13-1 stiller krav om at kommunen skal ha skolefaglig kompetanse i kommuneadministrasjonen over skolenivået. Dette ansvaret kan i følge Utdanningsdirektoratet ikke delegeres innen kommunen, for eksempel til rektor.

Kap. 5 i kommuneloven omhandler interkommunalt samarbeid. Vertskommune-modellen er en måte å organisere dette samarbeid på. I Nord-Østerdalen har vi erfaring med denne måten å organisere samarbeidet på. Her kan kommunen overlata lovpålagte oppgaver til vertskommunen. Men samarbeidskommunene er fortsatt ansvarlige for ivaretagelse av de lovpålagte kravene, sjøl om utførelsen delegeres til vertskommunen.

Alvdal og Tolga kan altså delegerer oppgaver knyttet til skole drift til vertskommunen Tynset, under forutsetning av at Tynset oppfyller kravet til skolefaglig kompetanse. Men fortsatt er det hver enkelt kommune som sitter med det formelle ansvaret for skole drift i sin kommune.

Veien videre?

Det videre samarbeidet mellom Tynset, Alvdal og Tolga bør avklares i løpet av høsten 2009.

- Det ligger an til at det avtalte skolesamarbeidet mellom Tynset, Alvdal og Tolga forlenges ut skoleåret, til 31.juli 2010.
- Fra og med skoleåret 2010-2011 bør flere alternativer vurderes. Her nevnes to alternativer:

1. Det avtalte samarbeidet, TATO, for skoleåret 2009 – 2010 forlenges ikke. Tynset, Alvdal og Tolga går inn for å fortsette NØ-samarbeidet med seks kommuner der Tynset har driftsansvar for felles kompetanseutvikling for skolene i Nord-Østerdals regionen.
2. Tynset, Alvdal og Tolga, TATO, inngår avtale om felles skole drift ut fra vertskommune modellen med Tynset som vertskommune.

Alternativ 2 innebærer:

- Utdanningssjefen i Tynset har det skolefaglige ansvaret for skolene i Tynset, Alvdal og Tolga. Han rapporterer til hver av rådmennene i de tre kommunene.

Store endringer i Tynset sentrum

Tekst: Petter Hermansen, leder for plan, bygg og geodata

Det pågår to viktige reguleringsplanarbeider i søndre del av Tynset tettsted. Det ene er arbeidet med reguleringsplan for sykehus- og skoleområdet, der man blant annet skal legge til rette for bygging av ny videregående skole på Trontun. Det andre arbeidet er med reguleringsplan for det man har kalt Ramsmoen-kvartalet, der planlegges etablert et nytt, kombinert bygg for næringsvirksomhet, boliger og nasjonalt helsearkiv.

De nevnte planarbeidene klargjør for betydelige endringer de kommende år i søndre del av Tynset tettsted; i form av nye bygninger og nytt trafikkmønster.

Kommunedelplan for Tynset tettsted

Den overordnede rammeplanen for sentrumsutviklingen og påfølgende detaljregulering er kommunedelplanen for Tynset tettsted. Denne planen ble vedtatt av kommunestyret 13. desember i 2007.. Kommunedelplanen gir som overordnet plan for området rammer for ytterligere detaljregulering av de enkelte delområder.

Av plankartet nedenfor ser man hovedtrekkene i det nye trafikkmønsteret i området:

- planlagt rundkjøring i krysset Rv.30 x Fv.681,
- ny atkomst fra rundkjøringa og inn til sjukehusområdet,
- Sykehusveien stengt øst for Sjukehuset,
- ny parkeringsplass i Sjukehuskogen,
- ny bussholdeplass v/ krysset Sjukehusveien / Ramm Østgårdsgate,
- Ramm Østgårdsgate enveiskjørt nordover / vestover til Ringveien,
- Ramm Østgårdsgate stengt for kjøretrafikk mellom Ringveien og Kongsveien.

Forslag til reguleringsplan for Sjukehus- og skoleområdet

Elementene i det nye trafikksystemet ser man mer detaljert uttegnet i reguleringsplanforslaget nedenunder. Den nye bussholdeplassen er plassert og utformet med tanke på at man ønsker seg en velfungerende og mer trafikksikker plass for henting og levering

av skoleelever. Plassen vil bli liggende sentralt i området mellom den planlagte videregående skolen på Trontun og Tynset ungdomsskole/ Tynset barneskole lenger nord. Plassen blir også liggende sentralt i forhold til det nye trafikksystemet i området.

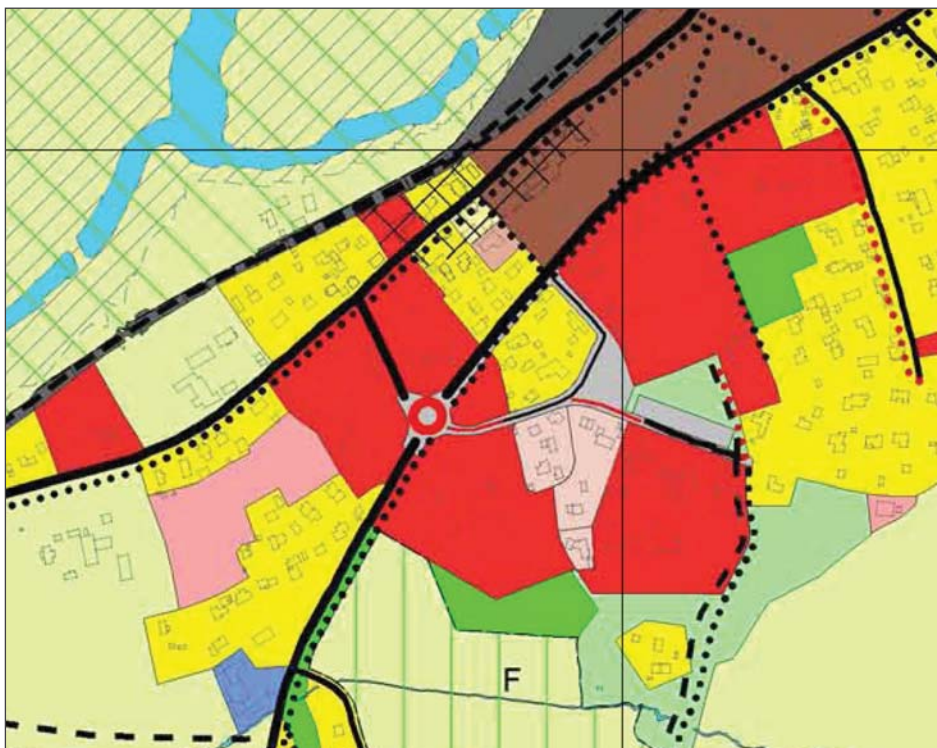
Parkeringsplassen i Sykehuskogen er tenkt opparbeidet etappevis etter behov og på en slik måte at mest mulig av den etablerte trevegetasjonen kan bli bevart.

Hovedtrekkene i planlagt arealbruk kan oppsummeres på følgende måte:

- Området O1 og O1/A sikrer framtidige utvidelsesbehov for sjukehuset med tilliggende funksjoner.
- Området U1 (Trontun) er tenkt romme ny videregående skole.
- Området U2 og FL stadfester kun dagens situasjon ved Tynsethallene og Holmen videregående skole.
- Område B2 stadfester dagens situasjon med eksisterende boliger, men på grunn av sentrumsnærhet er utnyttingsgraden satt høyt slik at fortetting skal være mulig.
- Området B/O/A2, boligområdet i Fedraheim / syd for Sykehusveien, indikerer at eiendommene på lang sikt ønskes omdisponert til offentlige byggeformål.

Reguleringsplanarbeidet er, etter en lang og tidkrevende planprosess, tenkt avsluttet med endelig vedtak i kommunestyret i løpet av 2009. Hovedutfordringene nå i slutfasen er å finne noe mer forutsigbare, reguleringsmessige løsninger for området B/O/A2.

Utsnitt av kommunedelplan Tynset tettsted vedtatt av kommunestyret 13.12.2007

TEGNFORKLARING

Byggeområde

Nåværende	Framtidig	
		Boligområde
		Senterområde
		Erv
		Forretning / Industri / Lager
		Offentlige bygninger / Kommunaltekniske anlegg
		Bygninger med særskilt angitt almenntilgjengelig formål
		Friområde / Idrettsanlegg
		Annet byggeområde

Store endringer i Tynset sentrum

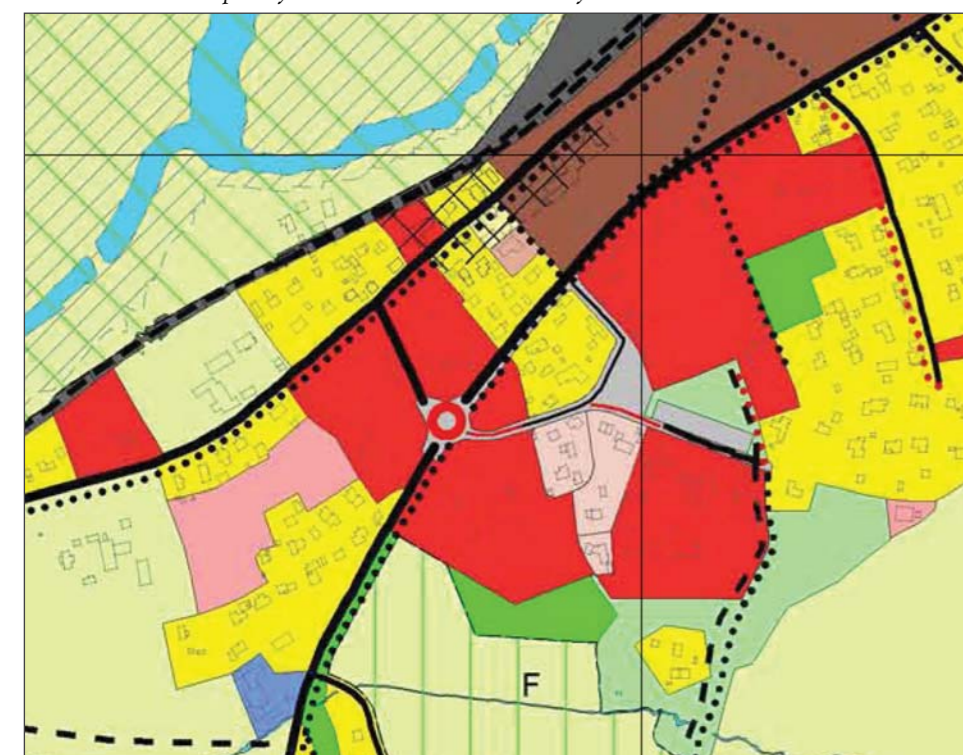
Det pågår to viktige reguleringsplanarbeider i søndre del av Tynset tettsted. Det ene er arbeidet med reguleringsplan for sykehus- og skoleområdet, der man blant annet skal legge til rette for bygging av ny videregående skole på Trontun. Det andre arbeidet er med reguleringsplan for det man har kalt Ramsmoen-kvartalet, der planlegges etablert et nytt, kombinert bygg for næringsvirksomhet, boliger og nasjonalt helsearkiv.

De nevnte planarbeidene klargjør for betydelige endringer de kommende år i søndre del av Tynset tettsted; i form av nye bygninger og nytt trafikkmønster.

Kommunedelplan for Tynset tettsted

Den overordnede rammeplanen for sentrumsutviklingen og påfølgende detaljregulering er kommunedelplanen for Tynset tettsted. Denne planen ble vedtatt av kommunestyret 13. desember i 2007.. Kommunedelplanen gir som overordnet plan for området rammer for ytterligere detaljregulering av de enkelte delområder.

Utsnitt av kommunedelplan Tynset tettsted vedtatt av kommunestyret 13.12.2007

Av plankartet nedenfor ser man hovedtrekkene i det nye trafikkmønsteret i området:

- planlagt rundkjøring i krysset Rv.30 x Fv.681,
- ny atkomst fra rundkjøringa og inn til sjukehusområdet,
- Sykehusveien stengt øst for Sjukehuset,
- ny parkeringsplass i Sjukehuskogen,
- ny bussholdeplass v/ krysset Sjukehusveien / Ramm Østgårdsgate,
- Ramm Østgårdsgate enveiskjørt nordover / vestover til Ringveien,
- Ramm Østgårdsgate stengt for kjøretrafikk mellom Ringveien og Kongsveien.

Forslag til reguleringsplan for Sjukehus- og skoleområdet

Elementene i det nye trafikksystemet ser man mer detaljert uttegnet i reguleringsplanforslaget nedenunder. Den nye bussholdeplassen er plassert og utformet med tanke på at man ønsker seg en velfungerende og mer trafikksikker plass for henting og levering

av skoleelever. Plassen vil bli liggende sentralt i området mellom den planlagte videregående skolen på Trontun og Tynset ungdomsskole/ Tynset barneskole lenger nord. Plassen blir også liggende sentralt i forhold til det nye trafikksystemet i området.

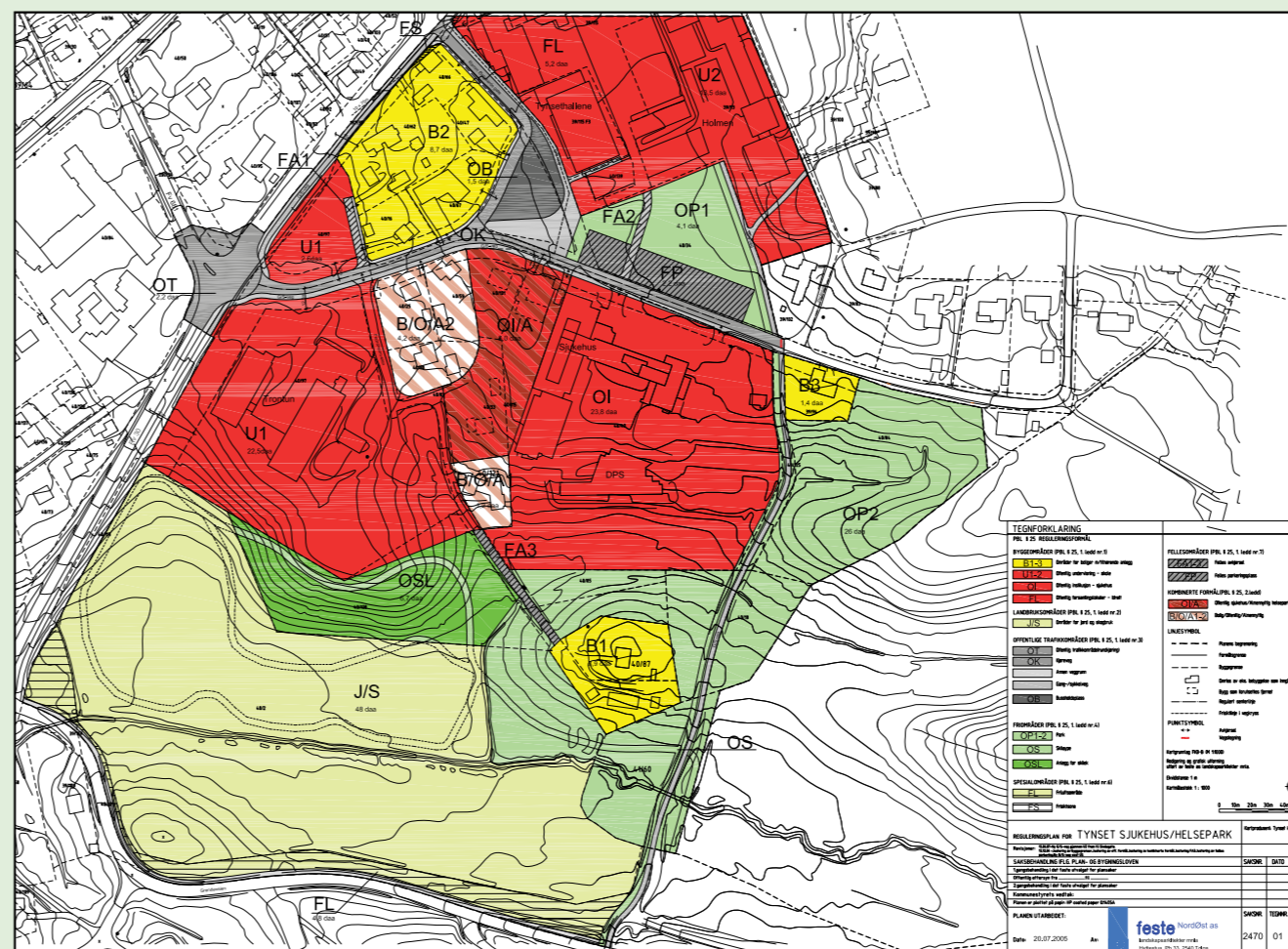
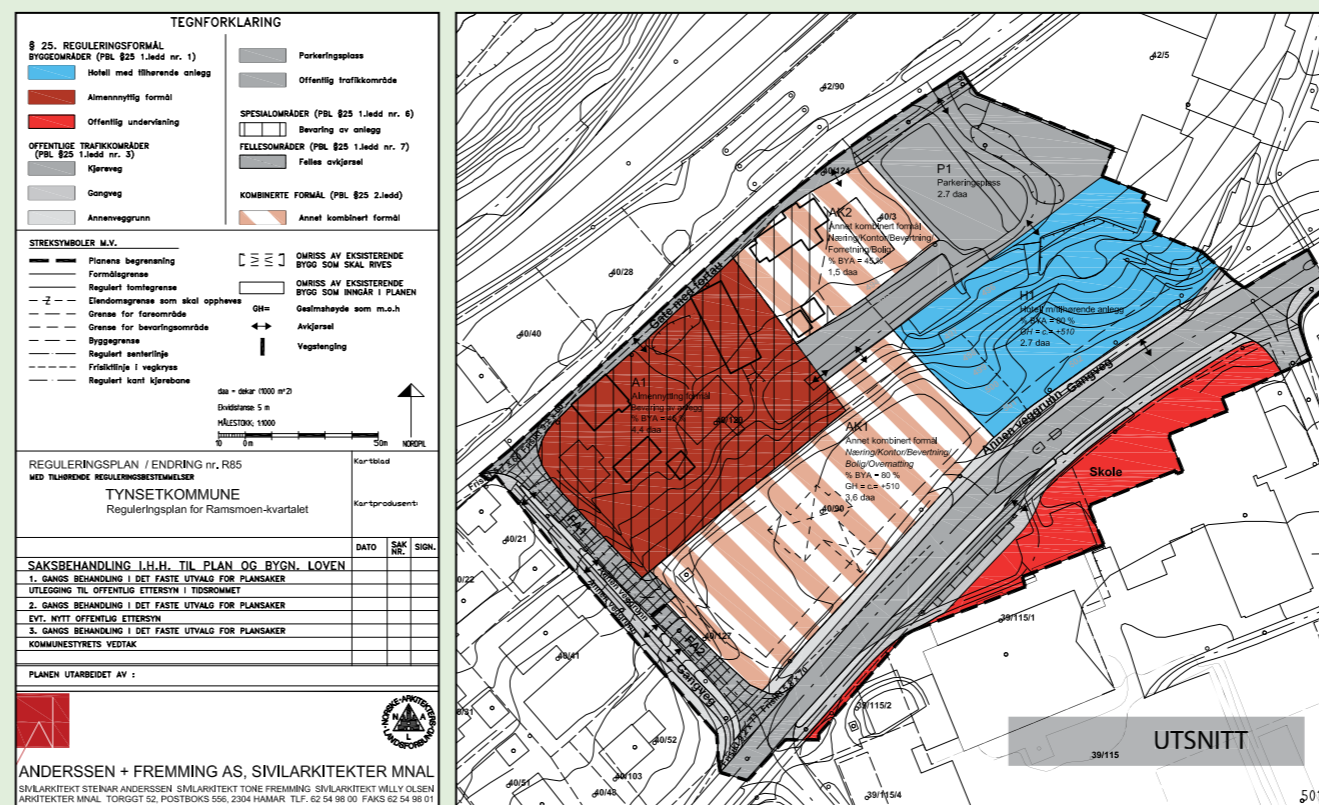
Parkeringsplassen i Sykehuskogen er tenkt opparbeidet etappevis etter behov og på en slik måte at mest mulig av den etablerte trevegetasjonen kan bli bevart. Hovedtrekkene i planlagt arealbruk kan oppsummeres på følgende måte:

- Området O1 og O1/A sikrer framtidig utvidelsesbehov for sjukehuset med tilliggende funksjoner.
- Området U1 (Trontun) er tenkt romme ny videregående skole.
- Området U2 og FL stadfester kun dagens situasjon ved Tynsethallene og Holmen videregående skole.
- Område B2 stadfester dagens situasjon med eksisterende boliger, men på grunn av sentrumsnærhet er utnyttingsgraden satt høyt slik at foretting skal være mulig.
- Området B/O/A2, boligområdet i Fedraheim / syd for Sykehusveien, indikerer at eiendommene på lang sikt ønskes omdisponert til offentlige byggeformål.

Reguleringsplanarbeidet er, etter en lang og tidkrevende planprosess, tenkt avsluttet med endelig vedtak i kommunestyret i løpet av 2009. Hovedutfordringene nå i slutfasen er å finne noe mer forutsigbare, reguleringsmessige løsninger for området B/O/A2.

TEGNFORKLARING

Byggeområde		
Nåværende	Framtidig	
		Boligområde
		Senterområde
		Erverv
		Forretning / Industri / Lager
		Offentlige bygninger / Kommunaltekniske anlegg
		Bygninger med særskilt angitt allmenntilleggsformål
		Friområde / Idrettsanlegg
		Annet byggeområde

Forslag til reguleringsplan for Ramsmoen-kvartalet

Trafikkløsningen som innebærer stenging av Ramm Østgårdsgate er mer detaljert vist i reguleringsplanforslaget. Som en ser kan gata stenges for kjøretrafikk, men forbindelsen opprettholdes for gående og syklende. Fra Kongsveien blir Ramm Østgårdsgate avkjørsel til parkeringskjeller under nytt bygg på Esso-tomta (område AK1).

Andre elementer ved trafikksystemet er at det legges opp til en av- og påstigningslomme foran Tynsethallen, samt at en må gjøre en oppstramming av trafikkforholdene på parkeringsplassen bak rådhuset. Felles avkjørsel med Kongsveien 4 kan i den forbindelse bli aktuelt.

Hovedelementene i planen er for øvrig nytt bygg på Esso-tomta. Dette bygget planlegges for å kunne romme statlig helsearkiv i nederste underetasje, parkeringskjeller i øvre underetasje, nærings- og kontorlokaler i 1.etasje og boliger / leiligheter i 2. og 3.etasje. Atkomst til helsearkiv synes å være mest aktuelt fra Kongsveien og over område P1.

Byggeområde for hotell (H1) vil mest sannsynlig utgå og bli foreslått endret til felles leke- og uteoppholdsplass for leilighetene på Esso-tomta (søndre del) og offentlig friområde (nordre del). Dette på grunn av krav fra fylkesmannen og fylkeskommunen om å sette av tilstrekkelig leke- og uteoppholdsområder, samt at arealet for helsearkivet blir større enn tidligere antatt og at man må bruke en del av område H1 (under bakkenivå) til helsearkiv.

Det vil nokså raskt bli aktuelt å nedsette en prosjekteringsgruppe som skal se på hvordan leke- og friområdet best kan utformes.

Planforslaget utarbeides på grunnlag av et samarbeid mellom Energi Eiendomsutvikling AS og Tynset kommune, og er tenkt ferdig behandlet med vedtak i kommunestyret i løpet av 2009.

Om forholdet til barn- og unges interesser

Til plan- og bygningsloven er det knyttet såkalte rikspolitiske retningslinjer for ivaretagelse av barn- og unges interesser. Retningslinjene skal legges til grunn for kommunenes planlegging. I praktisk planlegging innebærer dette at man må søke å finne mest mulig trafikksikre løsninger. Man må sikre stier, snarveier og gangveier, og man må sette av tilstrekkelig arealer til lek- og uteaktivitet.

Fokus på det å avsette lekearealer har i Tynset tradisjonelt vært knyttet til de tradisjonelle boligområdene. I sentrum har tenkningen i litt for stor grad vært at leiligheter kun er aktuelt for eldre mennesker og at behovet for gode utearealer er minimalt.

De seneste år har det imidlertid vært stadig mer aktuelt med boligfortetting i form av leiligheter i sentrum. Flere prosjekter er nå under planlegging, eksempelvis Parkveien 6-8. En erfaring fra planarbeidet tilknyttet disse prosjektene er betydningen av å sette av tilstrekkelig leke- og friarealer, også i sentrum. Man må tenke sentrumsutvikling på en ny og kanskje mer fremtidsrettet måte. De nærmeste årene ser sentrum ut til å bli mer boligområde. Dette indikerer økt fokus på ivaretagelse, utforming og god opparbeidelse av felles utearealer. Gode utearealer er en viktig trivselsfaktor for alle brukergrupper, ikke bare barn og unge.

I forslaget til reguleringsplan for Ramsmoen-kvartalet tas det nå et skikkelig grep for å sikre og revitalisere parkarealet bak rådhuset, slik at arealet i framtiden ikke bare skal dekke behovet for beboerne på Esso-tomta men også et mer allment behov i Tynset sentrum.

Hvordan er det å være ung og innvandrer på Tynset?

To elever ved Tynset ungdomskole, fra henholdsvis Thailand og Afghanistan, forteller litt om det

Jeg heter Danusorn Satiburn og kommer fra Thailand. Jeg er 14 år gammel og har bodd 4 år i Norge. Mamma og jeg har bodd på Tynset hele tiden. Femte, sjette og sjuende klasse gikk jeg på Tynset barneskole. Fra åttende klasse har jeg gått på Tynset ungdomsskole. I klassen min går det 23 elever.

I Thailand var det 18 elever i klassen. Det var både gutter og jenter i klassen. På skolen var det bare en lærer i klassen. I klassen min på Tynset er det veldig ofte 2 eller 3 lærere. Noen av lærerne i Thailand var veldig strenge, de slo elevene med en stokk når barna gjorde rampestreker. Vi ble slått over fingra og noen ganger på baken. Noen lærere var litt snille, vi fikk lage papirfly og fikk lov å gå ut å leke eller spille fotball eller slåball. Noen elever slo ballen så langt at vi ikke klarte å fange ballen. Jeg gikk 4 år på skolen i Thailand. Vi fikk gratis mat og elevene måtte ha med tallerken. I Norge må elevene betale for maten, det er litt dumt. Jeg liker å ha faget Mat og Helse men jeg liker ikke å lage norsk mat, jeg vil heller lage Thai mat. Jeg skal spørre lærerne mine om vi kan lage Thai mat.

I Thailand bodde jeg sammen med mamma, tante, bestemor og bestefar. Huset var bygd av stein. Vi hadde 3 soverom, når det var varmt sov noen av oss i en gang ute. Vi sov på madrasser rett på golvet. Vi hadde kjøkken og stue. Huset i Norge er mye finere, blant annet er kjøkkenet mye bedre å lage mat i. Stuene i Thailand er mye koseligere stuene i husene her. Jeg savner trærne i Thailand, de var fine å klatre i. Vi plukka kokosnøtter og spiste. Synd det ikke finnes her!

I Thailand hadde jeg mange venner, noen gikk jeg på skole sammen med. På Tynset har jeg også noen venner, de er fra Thailand. Jeg har også mange norske venner. Vi spiller på internett og PlayStation og sparker fotball.

Jeg og en kamerat er best i badminton, vi trener 2 ganger i uka i Holmenhallen. Noen ganger trener jeg på fotball, jeg gidder ikke å være med på kamper, det er kjedelig.

Jeg har en jobb sammen med mamma. Vi vasker i en butikk på Tynset. Jobben begynner kl. 04.30 og vi er ferdig ca kl. 06.00. Jeg har det bra i Norge.

Danusorn Satiburn

Jeg heter Fatima Shaikhzadeh. Jeg kommer fra Afghanistan. Jeg bor på Bekkmoen. Jeg er 15 år gammel. Jeg går i 9 klasse. Jeg har gått på skolen 4 år. Jeg gikk 1 år på skole i Afghanistan og 2 år i Pakistan.

Jeg hadde en venn på Pakistan og jeg har ikke noen venn i Norge. I Norge har jeg lært å gå på ski, gå på skøyter og sykle. Når jeg er hjemme ser jeg på tv, gjør lekser og hjelper min mamma.

Jeg liker ikke fagene musikk, jeg liker ikke RLE og jeg liker ikke samfunnsfag. Læren kommer for sent og eleven roper mye. Jeg liker matematikk, norsk, kunst og håndverk, tilvalg, mat og helse og elevråd. Naturfag liker jeg best når vi har forsøk.

Fatima Shaikhzadeh

Returadresse: Tynset kommune, Servicetorget, Rådhuset, 2500 Tynset

Tynset kommune

Romslighet – Mot – Humør

Servicetorget, Rådhuset, 2500 Tynset
Servicetorget har åpent hverdager kl. 09:00 – 15:30

Telefon 62 48 50 00
Telefaks 62 48 50 11
Internett www.tynset.kommune.no
E-post postmottak@tynset.kommune.no

Turistinformasjon

Telefon 62 48 03 11

Kulturkaféen og billettbestillinger

Telefon 62 48 52 03

Kulturtjenesten

Telefon 62 48 50 00

Biblioteket

Telefon 62 48 52 18 (Tynset)
62 48 41 86 (Kvikne)

Landbruk og miljø

Telefon 62 48 90 00

Tekniske tjenester

Telefon 62 48 50 00

Ved akutte feil på kommunale vei-, vann- og avløpsanlegg utenom kontortid meldes dette til kommunens tekniske vakt.

Telefon 911 25 533

PP-tjenesten

Telefon 62 48 50 00

Barneverntjenesten

Telefon 62 48 50 00

Tynset legekontor

Telefon 62 48 51 60

Åpningstider

Mandag–torsdag 08:00 – 15:00
Fredag 10:00 – 15:00

Telefontider

Mandag–torsdag 08.00 – 11.00 og 13.00 – 14.00
Fredag 10:00 – 12:00 og 13:00 – 14:00

Legevaktssentralen

Telefon 62 48 22 11

Helsestasjonen

Telefon 62 48 51 53

Foto: Ingrid Eide

Krisesenteret for Nord-Østerdal

Telefon 62 48 07 32

Tjenesten for funksjonshemmede

Telefon 62 48 58 80

Tjønnsenteret

Telefon 62 47 10 01

Tronstua barnehage

Telefon 62 48 50 67

Skogstua barnehage

Telefon 62 48 50 65

Haverslia barnehage

Telefon 62 48 50 62

Tynset barneskole

Telefon 62 48 50 70

Tynset barneskole

Telefon 62 48 50 70
Internett www.tynset.kommune.no

Tynset Ungdomsskole

Telefon: 62 48 51 10
Internett www.tynset-ungdomsskole.no

Tyllidalen skole

Telefon: 62 47 16 65
Internett www.tyllidalen.no/skole

Kvikne skole

Telefon: 62 48 55 20 / 988 27 942
Internett www.tynset.kommune.no

Fåset skole

Telefon: 62 48 58 50
Internett www.tynset.kommune.no